

УДК 930.1(477):94:334.735(477.83/.86)"191"
DOI: 10.24919/2312-2595.12/54.283664

Оксана МЕДВІДЬ

кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, Україна, індекс 82100 (oksana-medvid@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8777-9760>

ResearcherID: <http://www.researcherid.com/rid/F-9444-2018>

Галина ГРИЦЕНКО

кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, Україна, індекс 82100 (grycenko84@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7047-5664>

Бібліографічний опис статті: Медвідь, О., & Гриценко, Г. (2023).

Українська споживча кооперація у Східній Галичині в першій третині ХХ ст. у працях українських істориків. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія, 12/54, 129–141.*
doi: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.12/54.283664>.

**УКРАЇНСЬКА СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ У СХІДНІЙ
ГАЛИЧИНІ В ПЕРШІЙ ТРЕТИНІ ХХ ст. У ПРАЦЯХ
УКРАЇНСЬКИХ ІСТОРИКІВ**

Анотація. Мета дослідження – проаналізувати науковий доробок українських істориків щодо висвітлення розвитку українських споживчих кооперативних установ Східної Галичини в першій третині ХХ ст. Методологія дослідження

© Оксана Медвідь, Галина Гриценко, 2023

спирається на загальновизначені принципи історизму, системності, науковості, авторської об'єктивності. **Наукова новизна** полягає у дослідженні розвитку історичних знань про діяльність української споживчої кооперації у першій третині ХХ ст. **Висновки.** Вагомий внесок у вивчення функціонування української споживчої кооперації на західноукраїнських землях здійснили історики української діаспори, безпосередні учасники кооперативного руху. Багатий фактичний матеріал містять праці І. Витановича про розвиток української кооперації, К. Коберського «Буквар кооперації» та збірник статей «Крайове господарське товариство «Сільський господар» у Львові 1899–1944 рр.». Проблематика розвитку споживчої кооперації на західноукраїнських землях висвітлена у студіях С. Гея, С. Злупка, О. Пасіцької, Л. Родіонової та інших.

Ключові слова: кооперативний рух, історіографія, споживча кооперація, Ревізійний Союз українських кооперативів, «Народна торгівля».

Oksana MEDVID

PhD (History), Associate Professor, Department of History of Ukraine and Law, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24, Ivan Franko Str., Drohobych, Ukraine, postal code 82100 (okšana-medvid@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8777-976>

ResearcherID: <http://www.researcherid.com/rid/F-9444-2018>

Halyna HRYTSENKO

PhD (History), Associate Professor, Department of World History and Special Historical Disciplines, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24, Ivan Franko Str., Drohobych, Ukraine, postal code 82100 (grycenko84@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7047-5664>

To cite this article: Medvid, O., & Hrytsenko, H. (2023). Ukrainianska spozhyvcha kooperatsiia u Skhidnii Halychyni v pershii tretyni XX st. u pratsiakh ukrainykykh istorykiv [Ukrainian consumer cooperation in Eastern Galicia in the first third of the 20th century in the works of Ukrainian historians]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriia Istoriiia – Problems of*

Humanities. History Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 12/54, 129–141. doi: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.12/54.283664> [in Ukrainian].

UKRAINIAN CONSUMER COOPERATIVE IN EASTERN GALICIA IN THE FIRST THIRD OF THE 20th CENTURY IN THE WORKS OF UKRAINIAN HISTORIANS

Summary. *The purpose of the research is to analyze the scientific achievements of Ukrainian historians regarding the development of Ukrainian consumer cooperative institutions in Eastern Galicia in the first third of the 20th century. The research methodology is based on the generally recognized principles of historicism, systematicity, scientificity and authorial objectivity. The scientific novelty consists in the study of the development of historical knowledge about the activity of the Ukrainian consumer cooperative in the first third of the 20th century. Conclusions.* *Historians of the Ukrainian diaspora, direct participants of the cooperative movement, made a significant contribution to the study of the functioning of the Ukrainian consumer cooperative in the western Ukrainian lands. A wealth of factual material is contained in the works of I. Vytanovych on the development of Ukrainian cooperation, K. Koberskyi's «Primer of cooperation» and a collection of articles «Regional Economic Society «Silsky Gospodar» in Lviv 1899–1944». The problems of the development of consumer cooperation in the western Ukrainian lands are highlighted in the studies of S. Heley, S. Zlupko, O. Pasitska, L. Radionova and others.*

Keywords: *cooperative movement, historiography, consumer cooperation, Revision Union of Ukrainian cooperatives, «People's trade».*

Постановка проблеми. Розвиток українського кооперативного руху в Східній Галичині у 20-х рр. ХХ ст. має значення насамперед як політико-державницького руху, який ставив за мету принципово поліпшити якість життя, дбав про збереження національних традицій і зростання національної свідомості народу. Економічні процеси на західноукраїнських землях, зокрема функціонування різних типів кооперативних

організацій наприкінці XIX –у першій половині XX ст. Тому заявлена для обговорення тема викликає значний інтерес дослідників.

З'явилося чимало праць з історії українського кооперативного руху, який був однією із форм захисту населення від визисків з боку австро-угорської, а згодом польської влади. В умовах бездержавності українці активно розвивали різні види кооперації, зокрема і споживчу. Важливе значення для з'ясування різних аспектів діяльності споживчої кооперації у Східній Галичині наприкінці XIX – на початку XX ст. має вивчення історіографії цієї проблеми.

Аналіз досліджень. В останні десятиліття зросла зацікавленість українських істориків дослідженням економічних процесів на західноукраїнських землях в першій половині XX ст. З'явилася велика кількість праць українських науковців з історії українського кооперативного руху, тому вивчення його історіографії викликає значне зацікавлення вітчизняних істориків.

Основні тенденції дослідження західноукраїнської кооперації, в тому числі й споживчої, розглянув В. Футала у статті «Господарсько-кооперативний рух Західної України міжвоєнного періоду XX ст.: сучасні дослідження та інтерпретації» (Футала, 2011). В Терещенко у статті «Західноукраїнський кооперативний рух 20–30-х рр. XX ст. в сучасній вітчизняній історіографії» проаналізував основні тенденції розвитку сучасної вітчизняної історіографії західноукраїнської кооперації 20–30-х рр. XX ст. (Терещенко, 2012).

Історіографію дослідження українського кооперативного руху, в тому числі й споживчого, подано у дисертаціях О. Пасіцької, З. Струк, Л. Родіонової, О. Шміло та ін.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- проаналізувати праці українських істориків, безпосередніх творців та учасників кооперації;
- охарактеризувати науковий доробок українських істориків діаспори з означеної проблематики;
- показати внесок сучасних українських науковців у вивчення історії та функціонування споживчих кооперативних установ у Східній Галичині першої третини XX ст.

Мета статті – проаналізувати науковий доробок українських істориків щодо висвітлення розвитку українських споживчих кооперативних установ Східної Галичини в першій третині ХХ ст.

Виклад основного матеріалу. Важливе місце у кооперативному русі у міжвоєнний період належало споживчій кооперації, яка у Східній Галичині, почала відроджуватися на початку 1920-х рр. Цій проблематиці присвячено чимало праць українських істориків, безпосередніх учасників кооперації. У 1920–1930-х рр. з’явилися праці вітчизняних дослідників про економічне життя Східної Галичини. Значну цінність мають збірники статей «Крайове господарське товариство «Сільський господар» у Львові 1899–1944 рр.». Зокрема, відомий громадсько-політичний діяч К. Левицький аналізував діяльність кооперативних установ та закликав їх до співпраці (Левицький, 1934). Директор українського Кооперативного ліцею Ревізійного союзу українських кооперативів у Львові, науковець І. Витанович у монографії «Історія українського кооперативного руху» проаналізував діяльність кооперативних установ Східної Галичини. Він стверджував, що кооперація «допомагала зміцнити здоровий патріотизм населення, збагатила його реальнішим змістом» (Витанович, 1964, с. 480–481). А. Жук у праці «Українська кооперація в Польщі» окреслив роль західноукраїнських споживчих кооперативних установ у справі економічного самозахисту українського населення (Жук, 1935).

У міжвоєнний період дослідженням споживчої кооперації займалися К. Коберський, М. Твердило, Ю. Павликовський. Так, К. Коберський у праці «Буквар кооперації: Для вжитку самоосвітників, кооперативних курсів, вишколу хліборобської молоді» наголошував, що «кооперативний рух – не суто господарський, а швидше політико-державницький рух, покликаний створити сприятливі умови для повноцінного життя українства» (Коберський, 1939, с.7). Ю. Павликовський розкрив засади діяльності українських кооперативних установ Східної Галичини у 20–30-х рр. ХХ ст., наголошував, що кооперація «є однією з віток життя – змагань українського народу» (Павликовський, 1934).

На думку О. Барияка, висловлену у розвідці «Народна Торговля» як учителька працівників торгівлі» головним завданням споживчого кооперативу «Народна Торговля» була підготовка

«умілих і всебічно освічених у справі торгівлі людей», направлення талановитих учнів в академії торгівлі, їхня матеріальна підтримка. Працівники магазинів і складів теоретичні знання поповнювали самоосвітою, для чого Товариство видавало журнали, підручники, відкривало бібліотеки, читальні (Бариляк, 1937).

З проголошенням незалежності України економічна історія західноукраїнських земель стала предметом аналізу багатьох науковців. Серед колективних досліджень чільне місце займає насамперед видання Львівської комерційної академії «Українська кооперація: історичні та соціально-економічні аспекти», на сторінках якого усебічно висвітлюються проблеми з історії української кредитної кооперації. У колективних монографіях «Історія кооперативного руху», «Історія споживчої кооперації України», «Українські кооператори» аналізується розвиток кооперативного руху на західноукраїнських землях, характеризується розвиток споживчої кооперації.

Значну цінність для вивчення становлення і розвитку кооперативного руху в Східній Галичині становить біографічний збірник «Українські кооператори», виданий Львівською комерційною академією. У розвідках С. Гелея, С. Злупка висвітлено біографії творців і активних діячів споживчої кооперації, проаналізовано їхню працю на кооперативній ниві.

Зокрема С. Гелей у статті «Розвиток української споживчої кооперації у Західній Україні в 20-х роках ХХ століття» проаналізував закон від 29 жовтня 1920 р, за яким польський уряд дозволяв створювати національні кооперативні об'єднання, гарантував дотримання основних демократичних принципів кооперативного руху – вільне і відкрите членство, нескладний спосіб заснування і реєстрації кооперативів тощо. Автор стверджує, що саме цей нормативно-правовий акт став правовою базою діяльності українських кооперативів. У статті наведено дані щодо соціального стану учасників кооперативів, динаміки зростання чисельності кооперативів та їхніх членів, товарообороту і заборгованості, висвітлено організаційні засади роботи «Центросоюзу» (Гелей, 2012).

У міжвоєнний період в Галичині українська споживча кооперація мала два центри: «Народну торгівлю» та «Центросоюз». М. Голубка висвітлює діяльність першого українського

кооперативу «Народна торгівля», показує його вплив на кооперативну освіту. Він дійшов висновку, що «перетворення кооперативу на центральну гуртівню та організаційний центр для крамниць Західної України сприяло появі практичних можливостей поширення економічних знань про засади кооперативного руху серед населення Галичини, дозволяло готувати фінансово грамотних фахівців торговельної справи, які готові були задовольняти інтереси інвесторів і клієнтів» (Голубка, 2016). Студіював науковець також діяльність Ревізійного союзу українських кооперативів. У статті «Діяльність ревізійного союзу українських кооперативів у контексті розвитку економічної освіти на західноукраїнських землях» проаналізовано динаміку розвитку споживчих кооперативів, що формували його структуру, чисельність членства, організаційно-функціональну структуру союзу (Голубка, 2016).

Вагомою для висвітлення винесеної на обговорення проблеми є наукова праця О. Пасіцької «Соціально-економічна діяльність українців Галичини (1919–1939)», у якій авторка окреслила ключові чинники, які визначали місце Галичини у європейській економічній кон'юнктурі, розглянула кооперативний рух на підставі діяльності ключових економічних спілок і товариств, споживчих установ з урахуванням досягнень провідних українських кооператорів, описала організаційні форми, стан українського приватного підприємництва у різних галузях промисловості (Пасіцька, 2019).

3. Струк у дисертаційному дослідженні «Українські виробничо-торгівельні кооперативи в Західній Україні (1921–1939 рр.)» охарактеризувала організаційне відновлення західноукраїнської кооперації та еволюцію її структури, участь кооперативів у виробництві та збуті сільськогосподарської продукції (Струк, 2001). У монографії «Діяльність українських кооперативів у Західній Україні (1921–1939 рр.)» дослідниця показала внесок національної кооперації, в тому числі й споживчої, в культурно-просвітницьке життя галичан (Струк, 2002).

Особливості діяльності молочарської кооперації у міжвоєнний період та співпрацю «Маслосоюзу» зі споживчими кооперативними установами розкрив Р. Матейко. Співпраця українських споживчих кооперативів з національними

громадськими культурно-просвітницькими товариствами: «Рідною школою», «Просвітою» та ін. досліджена у працях Б. Савчука (Савчук, 1999).

Внесок товариства у формування споживчої кооперації Східної Галичини у міжвоєнний період охарактеризувала Л. Родіонова у дисертації «Роль товариства «Сільський господар» у розвитку сільського господарства західноукраїнських земель (20–30-і роки XX ст.)». Зокрема дослідниця зауважила, що «Сільський господар» виконував роль саморегульованої організації аграрного ринку, вперше забезпечив участь українських селян у вертикальній агропромисловій інтеграції на акціонерно-корпоративній основі, виробив і реалізував механізм взаємодії громадської агрономії та сільськогосподарської кооперації, що сприяло інтеграційному поєднанню сільськогосподарського виробництва з промисловим переробленням і збутом продукції (Родіонова, 2001).

Господарську і торговельну діяльність українського кооперативного молочарства О. Шміло проаналізував у дисертаційному дослідженні «Українська молочарська кооперація Галичини у міжвоєнній Польщі (1921–1939 рр.)» (Шміло, 2006). Він стверджує, що молочарська кооперація втягувала селян у товарно-грошові відносини, сприяла внутрішньому згуртуванню українського селянства, а отже, ставала важливою передумовою піднесення його господарської культури і підвищення рівня життя.

Висновки. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель та кооперативний рух наприкінці XIX – в першій половині XX ст. достатньо висвітлений в українській історіографії. Вагомий внесок у вивчення функціонування української споживчої кооперації на західноукраїнських землях здійснили історики української діаспори, безпосередні учасники кооперативного руху. Багатий фактичний матеріал містять праці І. Витановича про розвиток української кооперації, К. Коберського «Буквар кооперації» та збірник статей «Крайове господарське товариство «Сільський господар» у Львові 1899–1944 рр.». Проблематика розвитку споживчої кооперації на західноукраїнських землях окреслена у студіях С. Гелея, С. Злупка, О. Пасіцької, Л. Родіонової та інших.

Джерела та література

- Аліман М., Бабенко, С., & Гелей, С. та ін. (1996). *Історія споживчої кооперації України*. Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.
- Бабенко, С., Галюк, В., & Гелей, С. та ін. (1995). *Історія кооперативного руху*. Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.
- Барияк, О. (1937). «Народна Торговля» як учителька працівників торгівлі. Львів : Накладом «Народної Торгівлі».
- Витанович, І. (1964). *Історія українського кооперативного руху*. Нью-Йорк : Товариство українських кооператорів.
- Витанович, І. (1998). *Українська кооперація: історичні та соціально-економічні аспекти (збірник статей)*. (Т. 1.). Львів: Укоопспілка, Інститут українознавства НАН України, ЛКА, 421–433.
- Гелей, С. (2016). *Про ідеї, героїв і політику. Вибрані статті та повідомлення*. Львів: Вид-во Львівського торговельно-економічного університету.
- Гелей, С. (2010). Розвиток української споживчої кооперації у Західній Україні в 20-х роках ХХ століття. *Вісник Львівської комерційної академії*. Львів : Видавництво Львівської комерційної академії (Серія – Гуманітарні науки).
- Гелей, Т. (1999). Євген Олесницький (1860–1917). *Українські кооператори. Історичні нариси*. (Кн. 1.). Львів: Вид-во «Укоопспіта» Львівської комерційної академії, 156–163.
- Гелей, Т. (ред.). (1999). *Українські кооператори: у 2 т.* Львів : Коопспіта.
- Голубка, М. (2016). Економічна думка першого українського кооперативу «народна торгівля» та його вплив на розвиток економічної та кооперативної освіти Західної України в другій половині ХІХ– початку ХХ століття. *Економічна теорія та історія економічної думки*, 3 (58), 141–147.
- Жук, А. (1913). *Українська кооперація в Галичині*. Київ.
- Злупко, С. (2002). *Персоналії і теорії української економічної думки*. Львів.
- Коберський, К. (1939). *Буквар кооперації: Для вжитку самоосвітників, кооперативних курсів, вишколу хліборобської молоді*. Львів.
- Крайове господарське товариство «Сільський господар» у Львові 1899–1944 рр.* (1970). Нью-Йорк : [Б. в.].
- Павликовський, Ю. (1934). На профілях етапів кооперативної думки і чину. *Кооперативна республіка*. Ч. 1

- Пасіцька, О.** (2019). *Соціально-економічна діяльність українців Галичини (1919 – 1939)*. Львів.
- Родіонова, Л.** (2001). *Роль товариства «Сільський господар» у розвитку сільського господарства західноукраїнських земель (20-30-і роки ХХ ст.)* (автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук). Київ, 25 с.
- Савчук, Б.** (1999). *Просвітницька та соціально-економічна діяльність українських громадських товариств у Галичині (остання третина ХІХ ст. – кінець 30-х років ХХ ст.)*. Івано-Франківськ: Плай.
- Струк, З.** (2000). *Діяльність українських кооперативів у Західній Україні (1921–1939 рр.)*. Львів : ВЦ Львів. ун-ту.
- Струк, З.** (2001). *Українські виробничо-торговельні кооперативи в Західній Україні (1921–1939)* (автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук). Львів.
- Терещенко, В.** (2012). Західноукраїнський кооперативний рух 20–30-х рр. ХХ ст. В сучасній вітчизняній історіографії. *Україна-Європа-Світ*, 290–295
- Шміло, О.** (2002). Сільськогосподарська кооперація західноукраїнського селянства у 20–30-і рр. ХХ століття як форма підприємницької діяльності. *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: історія*, 1, 84–86.
- Шміло, О.** (2006). *Українська молочарська кооперація Галичини у міжвоєнній Польщі (1921–1939 рр.)* (автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук). Львів.
- Футала, В.** (2011). *Господарсько-кооперативний рух Західної України міжвоєнного періоду ХХ ст.: сучасні дослідження та інтерпретації*. Тернопіль.

References

- Aliman M., Babenko, S., & Helei, S. ta in.** (1996). *Istoriia spozhyvchoi kooperatsii Ukrainy [History of consumer cooperatives of Ukraine]*. Lviv : In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy [in Ukrainian].
- Babenko, S., Haliuk, V., & Helei, S. ta in.** (1995). *Istoriia kooperatyvnoho rukhu [History of the cooperative movement]*. Lviv : In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy [in Ukrainian].
- Baryliak, O.** (1937). «*Narodna Torhovlia*» yak uchytelka pratsivnykiv torhivli . [*«Narodna Torgovlia» as a teacher of trade workers*]. Lviv : Nakladom «Narodnoi Torhivli» [in Ukrainian].

- Vytanovych, I.** (1964). *Istoriia ukrainskoho kooperatyvnoho rukhu [History of the Ukrainian cooperative movement]*. Niu-York : Tovarystvo ukrainskykh kooperatoriv [in Ukrainian].
- Vytanovych, I.** (1998). *Ukrainska kooperatsiia: istorychni ta sotsialno-ekonomichni aspekty (zbirnyk statei) [Ukrainian cooperation: historical and socio-economic aspects (collection of articles)]*. (T. 1.) Lviv : Ukoopspilka, Instytut ukrainoznavstva NAN Ukrainy, LKA, 421–433 [in Ukrainian].
- Helei, S.** (2016). *Pro idei, heroiv i polityku. Vybrani statyi ta povidomlennia [About ideas, heroes and politics. Selected articles and messages]*. Lviv : Vyd-vo Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu [in Ukrainian].
- Helei, S.** (2010). Rozvytok ukrainskoi spozhyvchoi kooperatsii u Zakhidnii Ukraini v 20-ky rokakh XX stolittia [The development of the Ukrainian consumer cooperative in Western Ukraine in the 20s of the 20th century]. *Visnyk Lvivskoi komertsiiinoi akademii – Bulletin of the Lviv Commercial Academy*. Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi komertsiiinoi akademii (Seriia – Humanitarni nauky) [in Ukrainian].
- Helei, T.** (1999). Yevhen Olesnytskyi (1860–1917) [Yevhen Olesnytskyi (1860–1917)]. *Ukrainski kooperatory. Istorychni narysy – Ukrainian cooperators. Historical essays*. (Kn. 1.). Lviv : Vyd-vo «Ukooposvita» Lvivskoi komertsiiinoi akademii, 156–163 [in Ukrainian].
- Helei, T.** (red.). (1999). *Ukrainski kooperatory: u 2 t. [Ukrainian cooperators: in 2 volumes]*. Lviv : Kooposvita [in Ukrainian].
- Holubka, M.** (2016). Ekonomichna dumka pershoho ukrainskoho kooperatyvu «narodna torhivlia» ta yoho vplyv na rozvytok ekonomichnoi ta kooperativnoi osvity Zakhidnoi Ukrainy v druhii polovyni XIX – pochatku XX stolittia [The economic opinion of the first Ukrainian cooperative «People's Trade» and its influence on the development of economic and cooperative education in Western Ukraine in the second half of the 19th and early 20th centuries]. *Ekonomichna teoriia ta istoriia ekonomichnoi dumky – Economic theory and history of economic thought*, 3 (58), 141–147 [in Ukrainian].
- Zhuk, A.** (1913). *Ukrainska kooperatsiia v Halychyni [Ukrainian cooperation in Galicia]*. Kyiv [in Ukrainian].
- Zlupko, S.** (2002). *Personalii i teorii ukrainskoi ekonomichnoi dumky [Personalities and theories of Ukrainian economic thought]*. Lviv [in Ukrainian].

- Koberskyi, K.** (1939). *Bukvar kooperatsii: Dlia vzhytku samoosvitnykiv, kooperatyvnykh kursiv, vyshkolu khliborobskoi molodi [Primer of cooperation: For the use of self-educators, cooperative courses]*. Lviv [in Ukrainian].
- Kraiive hospodarske tovarystvo «Sil'skyihospodar» u Lvovi 1899–1944 rr.* (1970). [The regional economic society «Sil'skyhospodar» in Lviv, 1899–1944.]. Niu-York : [B. v.] [in Ukrainian].
- Pavlykovskiy, Yu.** (1934). Na profiliakhetapivkooperatyvnoi dumky i chynu [On the profile stages of cooperative thought and action]. *Kooperatyvna respublika – Cooperative Republic* [in Ukrainian].
- Pasitska, O.** (2019). *Sotsialno-ekonomichna diialnist ukraintsiiv Halychyny (1919 – 1939) [Socio-economic activity of Ukrainians of Galicia (1919–1939)]*. Lviv [in Ukrainian].
- Rodionova, L.** (2001). *Rol tovarystva «Sil'skyi hospodar» u rozvytku sil'skoho hospodarstva zakhidnoukrainskykh zemel (20-30-i roky XX st.)* [The role of the «Sil'sky Gospod» society in the development of agriculture in Western Ukrainian lands (20-30s of the XX century)] (Extended abstract of Candidate's thesis). Kyiv [in Ukrainian].
- Savchuk, B.** (1999). *Prosvitnytska ta sotsialno-ekonomichna diialnist ukrainskykh hromadskykh tovarystv u Halychyni (ostannia tretyna XIX st. – kinets 30-kh rokivXX st.) [Educational and socio-economic activities of Ukrainian public associations in Galicia (the last third of the 19th century – the end of the 30s of the 20th century)]*. Ivano-Frankivsk : Plai [in Ukrainian].
- Struk, Z.** (2000). *Diialnist ukrainskykh kooperatyviv u Zakhidnii Ukraini (1921–1939 rr.) [Activities of Ukrainian cooperatives in Western Ukraine (1921–1939)]*. Lviv : VTs Lviv. un-tu [in Ukrainian].
- Struk, Z.** (2001). *Ukrainski vyrobnycho-torhovelni kooperatyvy v Zakhidnii Ukraini (1921–1939) [Ukrainian production and trade cooperatives in Western Ukraine (1921–1939)]*. (Extended abstract of Candidate's thesis). Lviv [in Ukrainian].
- Tereshchenko, V.** (2012). Zakhidnoukrainskyi kooperatyvnyi rukh 20–30-kh rr. XX st. V suchasni vitchyzniani istoriohrafii [The Western Ukrainian cooperative movement of the 20s and 30s of the XX century. In modern domestic historiography]. *Ukraina-Yevropa-Svit – Ukraine-Europe-World*, 290–295 [in Ukrainian].
- Shmilo, O.** (2002). Sil'skohospodarska kooperatsiia zakhidnoukrainskoho selianstva u 20–30-i rr. XX stolittia yak forma pidpriemnytskoi diialnosti [Agricultural cooperation of the Western Ukrainian peasantry in the 20s and 30s of the 20th century as a form of

entrepreneurial activity]. *Naukovi zapysky Ternopil'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu im. Volodymyra Hnatiuka. Serii: istoriia – Scientific notes of the Ternopil State Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk. Series: history*, 1, 84–86 [in Ukrainian].

Shmilo, O. (2006). *Ukrainska molocharska kooperatsiia Halychyny u mizhvoiennoi Polshchi (1921–1939 rr.)* [Ukrainian dairy cooperative of Galicia in interwar Poland (1921–1939)] (Extended abstract of Candidate's thesis). Lviv [in Ukrainian].

Futala, V. (2011). *Hospodarsko-kooperatyvnyi rukh Zakhidnoi Ukrainy mizhvoiennoho periodu XX st.: suchasni doslidzhennia ta interpretatsii* [The economic and cooperative movement of Western Ukraine in the interwar period of the 20th century: modern studies and interpretations]. Ternopil [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 16.03.2023 р.
Стаття рекомендована до друку 17.04.2023 р.*